

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 250. — ŠTEV. 250.

NEW YORK, SATURDAY, OCTOBER 23, 1920. — SOBOTA, 23. OKTOBRA, 1920.

VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

POLJAKI PROTESTIRAJ O PROTI KONVENCIJI

PREDLAGANA SO NOVA POGAJANJA PRED POSLANIŠKIM SVETOM V PARIZU — POLJAKI BI RADI IMELI CARINSKO KONTROLO. — ŽIDJE BEŽE IZ KOVNA PROTI NEMČIJI. — SPREJEM POLJSKE USTAVE.

Pariz, Francija, 22. oktobra. — Poljska delegacija je včeraj objavila, da je poslala poslaniškemu svetu posebno noto, v kateri ga prosi za nova pogajanja glede Gdanske. Obenem je tudi izjavila, da ne more odobriti načrta, katerega je zavezniški svet pred kratkim sestavil.

Odlok zavezniškega sveta je namreč v popolnem nasprotju z versailsko mirovno pogodbo, ker ne daje Poljakom prostega dohoda do morja ter carinske kontrole v pristaniščih.

Koncesija je določila posebno komisijo, v kateri so zastopani Poljaki in prebivalci Gdanske. Naloga te komisije je bila kontrola nad pristaniščem.

Poljaki zahtevajo posebno poljsko-gdansko zastavo ter širok pas ozemlja, ki bi vezal Poljsko s pristaniščem.

Varišava, Poljska, 21. oktobra. Državni svet je sprejel danes po drugem čitanju poljsko ustavo. Potom te ustave bo imela Poljska senat, kateremu bo predsedoval predsednik.

195 je bilo za, 189 pa proti sprejemu. Proti senatu so bili v prvi vrsti socialisti, ki so zatrjevali, da bi imeli v njem duhovniki in konservativci prvo besedo.

Pri prvi seji bi se bila debata kmalo razvila v resen pretep. Predsedniku ni kazalo drugega kot sejo prekiniti.

London, Anglija, 22. oktobra. — Židovski prebivalci mesta Kovna na Litvinskem in v okolici so začeli v velikih množinah bežati na Nemško. Tako poroča neka brzobjavka iz Kovna.

Žide je preplašila prodiranje poljskih čet proti temu mestu.

ČUDNA RAZKRITJE GLEDE BOLEZNI GRŠK. KRALJA

Zdravnik Vidal pravi, da je bila opica, ki je ugriznila grškega kralja, namenoma inficirana.

Rim, Italija, 22. oktobra. — Poškodbe, katere je dobil grški kralj Aleksander vsled tega, ker ga je vgriznila opica, so bile posledica zarote, koje namen je bil spraviti s sveta mladega monarha. V tem skislu se je izrazil dr. Georges Fernand Vidal iz Pariza, ki se je mudil pri bolniški postelji kralja in katerega je izprašal poročevalce lista Messaggero, ko je potoval skozi Rim na svojem povratnem potovanju iz Aten.

— Povest o opici, ki je ugriznila kralja Aleksandra, je resnična. — Je izjavil dr. Vidal, — a dotična opica je trpela na pasji steklini, ki je bila vcepljena na umeten način. Na ta način se je vzpostavilo dejanski atentat na življenje kralja.

Dr. Georges Vidal, pariški specialist svetovnega slovesa, je bil pozvan v Atene, da skuša ozdraviti bolnega kralja. Zapustil je Atene preteklo soboto ter se glasi, da je bil pozvan nadaljni francoski specialst. Nobenega vzroka se ni navedlo za odpotovanje Vidala. Opica, ki je ugriznila kralja, je bila njegov ljubljeneec. Napreda je nekoga psa, ki je spremljal kralja in slednji je skušal ločiti obe živali. Nato ga je opica ugriznila v nogo. Več operacij je bilo izvršenih, da se odstrani inficirano meso. Mrzlica, ki se je vsled tega lotila kralja, je bila zelo močna in več kot enkrat se je poročalo, da je kralj blizu smrti.

Atene, Grška, 22. oktobra. — Soglasno s buletinom, katerega so izdali zdravniki ob enajstih zvečer, je kralj Aleksander mirno počival do polnoči. Ob dotični uri je kralj mirno spal. Njegova temperatura je značala malo nad 39 stopinj Celzija in 102 stopinj Fahrenheita.

Poročila glede zdravstvenega stanja kralja se je smatralo tukaj za zelo zadovoljiva. Njegova temperatura se je stalno izmenjavala, kar pomenja kaj slabo znamenje.

Sedaj je čas, da rojaki za- pet lahko na- ročajo vnosne listke iz stare domovine, za svoje sorodnike, znance in prijatelje.

Pojasnila glede cen in sploh na in zanesljiva tverda:

FRANK SAKSER

82 Cortlandt St., New York

LAKOTA IN POMANJEKANJE V RUSJI. — A RED.

London, Anglija, 21. oktobra. Razmere v Petrogradu opisuje znani angleški pisatelj Wells, ki se je včeraj vrnil iz Rusije, na naslednji kratki način:

— Lakota in pomanjkanje, a red. — Rekel je, da prevladujejo slične razmere po celi Rusiji.

V pogovoru z zastopnikom lista Daily Mirror, je rekel Wells, da je govoril s Leninom, oljseviškim ministrskim predsednikom in da je hodil prosto naokrog v Petrogradu, Moskvi in drugih krajih, ne da bi potreboval kakega spremljevalca ali stražnika. Izjavil je, da je bil v stanu samostojno soditi o položaju stvari, da pa noče objaviti svojih sklepov in zaključkov, ker ni glede njih še na jasnem. Rekel je, da ga je veselo čuti o nemirih in ustajah v Rusiji ter dostavil:

— To je seveda sama beda- stoča.

NEWYORŠKI ŽUPAN KOT POLICEMAN.

Newyorkški župan se je včeraj, to je v petek, izkazal kot pravega policista, ko je preec časa v svoji lostni častiljivi osebi vodil promet na Williamsburg mostu ter odpravil veliko zmešnjavo, ki ter nastal tam v trenutku, ko se je peljal s svojim avtomobilom mimo.

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna isplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem, po osemlju, ki je zasledeno po italjanski armadi. Včeraj smo računali za pošiljate italjanskih lir po sledočih cenah:

50 lir		\$ 2.60
100 lir		\$ 4.60
300 lir		\$ 12.90
500 lir		\$ 21.50
1000 lir		\$ 42.00

Vrednost denarju sedaj ni stal na, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mo goče podati natančne cene vna- prej.

Mi računamo po ceni istega dne ko nam poslani denar dosepe v roka.

Denar nam je poslali najbolj po Domestic Postal Money Order, ali pa New York Bank Draft

Tverda Frank Sakser,

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

SOVJETNI VOJAK PROPAGIRA SVOJE IDEJE.

MEŠČANI NA LOVU ZA PREDRZNI BANDITI

Eden izmed bančnih roparjev je bil umorjen in trije so bili vjeti v Clevelandu.

Cleveland, O., 22. oktobra. — Danes so preiskovali obrežni oddelki meščanov v družbi policije keke tri okraje ter skušali najti preostale člane banditske tolpe, ki je vpriporila pozno večeraj zvečer enega najbolj drznih bančnih ropov, kar se jih je kdaj završilo v državi Ohio.

Sredi velikanskega streljanja, ki je bilo slično akciji številnih strojnih pušk, je bil eden izmed banditov, po imenu Joyce, ki je imel seveda še več drugih imen, ubit, dočim so bili trije nadaljni banditi vključno neki George Lohsteiner, katerega zasledujejo radi dveh umorov in številnih ropov, ranjeni. V roke oblasti je prišlo osem nadaljnjih članov te tolpe, ki je oropala podružnico Cleveland Trust Company v Bedford za petdeset tisoč dolarjev. Ves ta denar je dobila banka nazaj.

William Petric, knjigovodja v banki, je bil najbrže smrtono- varno ranjen. Trije nadaljni meščani so bili resno poškodovani.

Stirje člani tolpe, o katerih se domneva, da so bili vsi ranjeni, so zbežali po bitki, ki se je završila na nekem lesnem skladišču in katere se je vdeležil vsak meščan Bedford. ki je mogel dobiti v roke kako orožje.

Tekom cele oči so oddelki meščanov v družbi policistov iz Clevelanda in Akrona ter pomožnih šerifov iz številnih okrajev preiskovali gozdove v bližini Bedford. s pomočjo bakelj in žarkometov. Na križiščih cest so čakali moške v polmetni, vstavili vsak avtomobil ter preiskali vsakega, ki je izgle- dal le količjak sumljivo.

Smrt Joyce je avtomatično raz- veljavila obtožbo radi umora, ki je visela že štiri leta.

Joyce je iskala tudi policija v Chicagu zaradi bančnega ropa, katerega je vpriporil tam avgusta preteklega leta.

S štirimi nadaljnimi zločinci je pobegnil iz jetnišnice v Toledo zad- njega Božiča, ko je obstrlel ne- koga ječarja ter ga zaprl v svojo celico.

GENERALNA STAVKA NA POLJSKEM.

Varišava, Poljska, 21. oktobra. Na Polskem so delavci proglasili generalno stavko in sicer v pro- test uvedbe gospodske zbornice v narodni zakonodaji. Obratovanje pocestnih železnice je prenehalo, tvornice so bile zaprte in istotako številne restavracije in proda- jalne. Vrše se velike demonstra- cije po cestah.

NOVOSTI IZ POLITIČNIH TABOROV

Zoorovanja senatorja Hardinga. Poslanik Tulmulty-ja na Coxa. — Reed je zapustil svojo stranko.

Buffalo, N. Y., 22. oktobra. — Tukaj v Buffalo kot včeraj v Rochester je dal senator Hard- ing izraza svojem upanju, da bo izvoljen pri prihodnjih volitvah predsednikom Združenih držav. Včeraj zvečer je imel deset tisoč navdušenih poslušalcev. Govoril je v glavnem glede načrta, tika- jočega se Lige narodov. Takoj ob svojem prihodu v mesto je bil de- ležen naravnost navdušenega spre- jema. Sodnik Miller, republikan- ski kandidat za mesto guvernerja države New York, je govoril iz iste platforme, s katere je govoril Harding.

Washington, D. C., 22. okt. — Joseph P. Tumulty, tajnik pred- sednika Wilsona, je včeraj odšel v Baltimore, da čestita guverner- ju Coxu po naročilu Bele hiše k njegovi kampanji ter mu izjavi, kako zelo dobro stoji stvari, od- kar se je v svojih govorih prav posebno zavzel za Ligo narodov.

Glasi se, da so v Beli hiši ne- koliko razočarani glede pripomb, katere je vpletel Cox v svoje go- vore, v katerih je izjavil, da je pripravljen sprejeti rezervacije k posameznim določbam dogovora glede Lige narodov.

Kansas City, Kan., 22. okt. — Pred več kot 15.000 poslušalci je spustil senator Reed svojo že dol- go časa pričakovano deklaracijo neodvisnosti. V tem svojem govo- ru je takorekoč pustil na cedilu stvar demokratične stranke. Reed je ostro upadel avtokracijo Wilsona, a izjavil, da bo pri dr- žavnih volitvah podpiral demo- kratični tiket.

Elihu Root, kojega veliki govor za Hardinga je napolnil demo- kratičnega predsedniškega kandida- ta, da je zahteval od Roota pre- klic številnih trditvev slednjega. je poslal sedaj guvernerju Coxu brzobjavko, v kateri daje še en- krat izraza svojemu prepričanju. Rekel je, da bo Cox v slučaju svo- je izvolitve zahteval sprejem Lige narodov kot jo ima v mislih predsednik Wilson, ne da bi se brigal za kak izpremembe.

ZOROVANJE LIGE NARODOV.

Bruselj, Belgija, 21. oktobra. Odbor Lige narodov je nadaljeval danes popoldne s svojim zborova- njem o zaščitenju narodnostnih manjšin. Člani so tudi na dolgo in široko razpravljali, odkod vze- ti denar za financiranje Lige na- rodov.

EKSPLOZIJE SE VRŠE V DUBLINU

Dosedaj se še ne ve, kaj se je prav- zaprav zgodilo. — Aretacija žur- nalistov. — Stanje MacSwiney-a.

London, Anglija, 22. oktobra. Zgodaj danes zjutraj je bilo čuti v Dublinu močno eksplozijo ter streljanje s puškami in sicer v različnih delih mesta Dublina. — Kot se glasi v poročilih, ki so do- spela semkaj na Exchange Tele- graph.

Glede vzrokov eksplozije se ne ve dosedaj še ničesar pozitivnega, vendar pa se glasi, da je ljudska množica napadla vladno orožarno ter zaplenila velike množine pušk in municije. Detonacije so baje povzročale ročne granate, katere so metali vojaki v boju, ki se je razvnel.

Dublin, Irsko, 22. oktobra. — Vojaske patrle so danes zjutraj preiskale tukaj številne hiše. Med temi se je nahajalo tudi stanova- nje Mrs. Alice Stopford Green, ki je vdova angleškega zgodovi- narja, John Richard Greena. Raz- lične osebe so bile aretirane in med temi sta se nahajala tudi dva žurnalista.

Cork, Irsko, 22. oktobra. — Nepoznani so streljali na neki vo- jaski oddelki včeraj popoldne v bližini Newcestona, v okraju Cork. Stirje vojaki so bili ranjeni, med njimi dva močno.

London, Anglija, 22. oktobra. Soglasno z izjavo Irske lige za sa- moodlobo je bl Terence MacSwiney župan iz Corka, danes zjutraj v deliriju in jetniške oblasti so ga zopet pitale na nasilen način.

MacSwiney je imel zelo slabo noč ter se glasi, da ne pozna več svojih sorodnikov in znancev.

DRAG GOVOR NA CESTI.

Meriden, Conn., 22. oktobra. — McAllister Coleman je bil obsojen na policijskem sodišču na globo \$25, ker je imel na cesti govor, ne da bi si poiskal preje potrebno dovoljenje.

NAGOTO JE ZAGOVARJAL.

Chicago, Ill., 22. oktobra. — Znani kipar Lorado Taft je danes zagovarjal nagoto v umetnosti. Govoril je pred ljudsko množico, ki se je zbrala pred njegovim ki- pom "Oče Čas". Rekel je, da ne morejo imeti kipi te skupine sla- bega upliva na mladino. — Kako naj bi ti mramornati kipi pokvarili mladino — je vpra- šal — ko je vendar na vsakem kornarju kabaret, v katerem se vidi pri vsaki predstavi veliko več živega mesa.

ANGLIJA V VELIKIH STISKAH IN ZADREGAH

VELIKA STAVKA PREGOGAREV JE PREKINILA DELOVA- NJE VSEH INDUSTRIJ. — TUDI V BELGIJI VRE. — NEMŠKI PREGOGARJI. — PREGOGARJEM BODO SLEDILI ŽELEZNI- ČARJI IN KOVINSKI DELAVCI.

London, Anglija, 22. oktobra. — Vse oči so danes obrnjene na Stevilko 10 Downing St., kjer se nahaja urad ministrskega predse- dnika Lloyd George-a, in sicer v zvezi z zapretno simpatijsko stav- ko železničarjev.

Potem, ko je dobil ministrski predsednik od železniških in pro- metnih uradnikov ultimatum, soglasno s katerim mora še danes pri- četi s pogajanj s premogarji, ker bi bilo drugače vstavljena vse de- lo na železnicah do nedelje, se je pričakovalo, da bo izdal Lloyd George odločno ugotovilo, tika joče se stališča vidče v tem oziru.

Narodni gospodarski položaj v številnih krajih je pričel posta- jati že zelo resen vsled premogarske stavke, in velike preglavice po- vzroča dejstvo, da postaja število onih, ki so brez dela, vsak dan večje. Odrejene so bile že drastične odrebe glede železniškega in to- vornega prometa in številne tovarne so morale zapreti svoja vrata radi pomanjkanja kuriva.

Berlin, Nemčija, 22. oktobra. — Kot poroča socialistični list "Vorwaerts", so voditelji stavkajočih premogarjev naprosili med- narodno zvezo rudarskih organizacij za pomoč.

Imenovani list dostavlja, da zasledujejo nemški rudarji z veli- kim zanimanjem razvoj angleške stavke in da so že poslali sporo- čilo angleškim premogarjem, v katerem jim želi hitrega uspeha.

Buselj, Belgija, 22. oktobra. — Danes se je govorilo tukaj v de- lavskih krogih, da bodo stavkarskem gibanju v premogovnikih Charleroi, kjer je včeraj dvatisoč premogarjev prenehalo z delom, najbrže sledili tudi železničarji, kovinski delavci ter delavci zapo- sleni v plinarnah. To stavkarsko gibanje pomenja protest proti do- hoduinskemu davku, ki je bil nveljavljen pred kratkim.

VZHODNA TIROLSKA SAMOSTOJNA DRŽAVA

To je prvi korak k prikloplitvi Nemčiji. — Avstrija v financijel- nem oziru na robu propada.

Dunaj, Avstrija, 21. oktobra. — Okrajno glavarstvo vzhodnega de- la Tirolske je proglasilo včeraj republiko. To smatrajo za prvi korak k prikloplitvi k Nemčiji.

Nova država bo izdala poseb- ne poštne znamke, katerih pa o- stali del države zaenkrat še ne bo priznal.

Tukajšnje časopisje poroča, da imajo zastopniki zavezniških sil, ki so nastavljeni tukaj kot člani reparacijske komisije, po šest mi- lionov kron na leto. Vsem zastop- nikom je treba torej plačati let- nih petsto milijonov kron.

Tipkarice pri tej komisiji za- služijo po trikrat več kot nače- lni v zunanjem ministrtvu. Ti strašni izdatki so dovedli deželo na rob propada. V najkrajšem ča- su bo nemška Avstrija prisiljena razpovedati bankrot.

V avstrijskem proračunu za te- keče leto je še sedaj nad dvanajst milijard kron deficita.

NOČE IN NOČE JESTI.

London, Anglija, 21. oktobra. Danes je bilo pri stradujočem lordmajorju MacSwineyju nekaj nameravajo novo lumparijo.

Premislite dobro, komu boste vročili denar za poslali v stari kraj ali pa za vožnje listko.

Sedaj živimo v času negotovosti in strahu, vsak človek postaja utro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakot- ti bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane za- preke starim izkušenim in premočnim tverdkam; kako bo pa malim neizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljate se sadnji čas po novi sveti in na novi začin primerno sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanes- ljivo isplačujejo.

Včeraj smo računali za pošiljate jugoslovanških kron po sle- dečih cenah:

300 kron		\$ 2.85	1,000 kron		\$ 9.00
400 kron		\$ 3.80	5,000 kron		\$ 44.50
500 kron		\$ 4.70	10,000 kron		\$ 88.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepriče- kovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vna- prej. Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dosepe v roka.

Denar nam je poslali najbolj po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

Tverda Frank Sakser,

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY

Owned and Published by

SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY

(a corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsak dan izvenredno nedeljo in praznikov.

En celo leto velja kot za Ameriko	En New York za celo leto	\$7.50
In Canada	En pol leta	\$3.50
En pol leta	En celoletno za celo leto	\$7.00
En celoletno	En pol leta	\$3.50

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Selling every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly \$6.00

Advertisement an agreement

Depist brez podpisa in osebno se ne priobčujejo. Denar naj se blagovno pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prostimo, da se nam tudi prejme bivališče naznaniti, da hitreje najdemo naslovnik.

GLAS NARODA
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2878

Angleški premogarij.

Skozi več kot eno stoletje so strokovne organizacije in njih prehodnice šole angleške delavce za take boje kot ga imamo sedaj pred seboj v stavki angleških premogarjev. Enostnost akcije, vsled katere se je na en dan, ob določeni uri pozvalo na stavko več kot en milion premogarjev, nas vsled tega ne sme preveč presenetiti.

Brez ozira na obsežnost boja ter na dolgo dobo, tekmo katere se je to stavko pripravljalo, pa bi se človek ne smel čuditi, če bi se končal ta boj s kompromisom kot so se končale vse take akcije angleškega delavstva. Četa zgodovina angleškega strokovnega gibanja je zgodovina kompromisov. Angleži tudi v tem slučaju ne bodo postali nezvesti samim sebi.

Pa tudi v slučaju, da bo vlada končno vendar privolila v povišanje plač in če bodo premogarij zopet pričeli z delom, ne sme človek pozabiti na globlji spor, ki ločuje premogarje od vlade. Premogarij imajo v mislih več kot pa povišanje plače za en šiling na dan. Izza časa, ko je bilo objavljeno Sanky poročilo, tikajoče se preiskave premogarske industrije, katero poročilo je metalo na to industrijo ostro luč, zasledujejo sužnji angleških premogarskih baronov drugi cilj kot pa je enostavno povišanje plač. Zahtevajo namreč nacionalizacijo rogov ter utemeljujejo to svojo zahtevo z naziranjem, da je le na ta način mogoče enkrat za vselej rešiti to vprašanje.

Vlada noče ničesar slišati o zahtevi premogarjev, da se nacionalizira vse premogovinske. S tem pa je tudi razburila duhove še bolj kot so bili razburjeni dosedaj. Misel nacionaliziranja se je zapelila v glave premogarjev še bolj ostro kot se je zapelil premogov prah v njih pljuča in če bo prišlo sedaj do kompromisa, bo pomenjalo to le, da je bil remični boj za rove od strani delavcev preložen na poznejši čas in da bo pozneje le že močnejše vplamtel ter dovedel do končne odločitve.

Francoska politika napram centralni Evropi.

Andre Tardieu piše v listu "Petit Parisien" o francoski politiki napram centralni Evropi. Pravi, da današnja državna konstelacija srednje Evrope ni delo mirovnih dogovorov, marveč delo vojne same. Že v času vojne so zavezniški priznali neodvisnost Češke in Poljske in dali jamstvo Srbiji in Rumuniji za osvoboditev sovarodnjakov. Mirovni dogovori so samo potrdili to, kar je storila vojna in zavijati resnico se pravi, ako se trdi, da so zavezniški iz osvete reduceli Avstrijo in Madžarsko na položaj, v katerem se nahajata danes. Ko je vsak narod šel v svojimi bratom ali pa se je organiziral sam zase, potem Avstriji in Madžarski ni moglo ostati nič več, nego kar je ostalo. Francija ni masčevalna ali po vojni, v kateri je izgubila okoli eden in pol miliona mrtvih in imela nad 3 milijone ranjenih bo imela prav, ako drži na dameti, kdo je bil z njo in kdo proti njej. Toliko bolj se mora tega držati, ker zahteva tudi za sebe kakor za druge svobodo in pravico. Francoska je v času mirovnih razprav pomagala svojim zaveznikom v srednji Evropi, zadnji čas pa se mnogi ne brigajo več za težkoče teh zavezniških in mladih držav, marveč za težkoče Avstrije, Madžarske in Turčije. Ali je torej dobro stanje narodov, ki so se borili proti nam, postalo za nas važnejše nego onih narodov, ki so se borili ob naši strani? — Ako potrebujemo sodelovanja v srednji Evropi, iščimo ga v Varšavi, Pragi, Bukarešti, Beogradu, Atenah ali ne drugje.

Senzacionalno razkritje francosko-madžarske zveze.

"Arbeiter Zeitung" priobčuje tajen dokument madžarske vlade, ki ga je dostavil polkovnik Reich, načelnik madžarskega informacijskega urada. Dokument je povzročil v češkoslovaški republiki velik utis in presenečenje. Iz tega dokumenta so razvidne francoske igrice v češkoslovaški republiki na korist Madžarske. Madžarske nakane so sicer znane, toda nihče ni vedel, da je Francija pri tem tako močno vdeležena potomi svoje vojaške misije na Slovaškem.

Kakor upoča "Arbeiter Zeitung", bo priobčitev novih dokumentov, ki so že znani češkoslovaškemu zunanjemu ministru Benešu, kompromitirala osebno veliko število francoskih oficirjev, vojaških funkcionarjev v češkoslovaškem vojnem ministertvu, kakor tudi civilnih funkcionarjev v avtonomnem slovaškem ministertvu. Francoska vlada je v svrhu vstaje na Slovaškem podpirala na vse načine tozadevno madžarsko propagando.

Med francosko in madžarsko vlado je bila sklenjena tajna pogodba o načinu propagande za odepitve Slovaške od češke republike. Francija je obljubila Madžarski popravilo meje ob Donavi na ta način da bi dobila Madžarska ozemlje Bratislava-Komarom. Francoske vojaške oblasti na Slovaškem so podpirale tajne madžarske agente. Boljševizem je bil samo maska za madžarsko-slovaško propagando. Češki komunisti so zelo kompromitirani. Njihove zveze z grofom Karolyjem, s središči propagande na Madžarskem in na Dunaju so dovoljno dokazane. Minister Beneš je javno obtožil komunističnega vodjo dr. Šmerala veleizdaje in zarote proti republiki.

Nepričakovan odpust francoskega generala Mittelhouserja v Bratislavi, vrhovnega vojaškega poveljnika na Slovaškem, je v neposredni zvezi s temi dogodki. Francija bo najbrž dementirala svojo zvezo s madžarsko vlado proti češkoslovaški republiki, tudi se zdi, da se preiskave iz diplomatičnih virov ne bo moglo izvesti do

konca, toda gotovo je, da odpotuje v najkrajšem času francoska vojaška misija.

Madžarski poslanik na Dunaju je dementiral razkritja "Arbeiter Ztg.", toda "Pravo Lidu" priobčuje nove dokumente, ki obtežujejo madžarskega poslanika na Dunaju, dr. Gratzka, ki je načelnik madžarsko-habsburške propagande proti Čehoslovaški in Avstriji.

Dopisi

Rhône, Pa.

Dopisi iz slovenskih naselbin so sedaj bolj redki, kakor so bili pred časom. Tako tudi iz tega kraja ni nič slišati, kako se narod kaj ima. Ravno pri priklki sem se kaj namenil opisati naše gibanje v tej dolini.

Zaslужni in dela so večina enaka v tej okolici. Kar se tiče premogarskih delavcev, smo unijski, tako da vsak, kateri noče plačati uniji, mora pobrati svoja šila in kopita.

Slov. podporno društvo SNPJ. prav dobro napreduje. Kakor nas je malo Slovencev tukaj, je res veselje, ko smo vsi kot eden. Torej nas je malo, ampak nas čamec je pa precej. Zabavamo se med seboj kot sobratje, vsega imamo zadosti, samo nekaj je — in to je, ker ni v bližini slovenskih deklet.

Ker ravno omenjam dekleta, moram vam sporočiti še to. Pred kratkim časom sem imel priložnost se sprehajati s svojim prijateljem, nakar sva našla na par kranjskih deklet. Za veseljem pride žalost. Ko gremo nekaj časa skupaj, zaslišim strogi glas od druge moji spremljevalki: "I don't want you to confer with these Kramier Drunkards." (Nočem, da bi govorila s temi kranjskimi pijanci.)

Z žalostjo sem potegnil kapeo na oči ter se obrnil z razburjenimi mislimi proti domu. Skoraj gotovo, da bi se smilil tudi prijatelju Petru Zgagi v dno sreča.

S pozdravom N. N.

Cleveland, Ohio.

V Cleveland je dospel g. Lojze Dolinar, umetni kipar iz Ljubljane, ki je, dasi mlad, dosegel na polju kiparstva že mnogo uspeha. V domovini je bil njegov talent pripoznan, dasi mu domovina ni mogla dati kruha in se je podal v Ameriko, kjer si hoče najti pota za uresničenje svojih načrtov. Mr. Dolinar se je nastanil začasno v Clevelandu pri svojem bratu. Naj bi mu bila usoda med ameriški rojaki milejša nego v domovini!

Iz Slovenije.

Povratek iz ujetništva.

Iz Črnomlja poročajo: Iz ruskega ujetništva se je vrnil g. Josip Kolbezen, osmošolec-abiturient, ki je bil skoro 6 let v ruskem ujetništvu. Kot bivši avstro-ogrski častnik si je moral po velikih naporih priboriti na svoj riziko pot v svojo domovino in tajno ubežal iz Sibirije. Veliko je bilo veselje znanec in domačinov. Zna pripovedovati o mnogokaterih znamenitostih Rusije in pozdravlja svoje prijatelje in znanee.

Nova železniška postaja na Štajerskem.

Obratno ravnateljstvo južne železnice poroča: Dne 5. septembra 1920 smo otvorili na progi Pragersko-Kotoriba v km 153.4 postajališče Hajdina med postajama Sv. Lovrenca na Dravskem polju-Ptuj. Pripuščen je promet s potniki, prtljago, psi in ekspresno rolo. Vstavlajo vsi osebni vlaki obeh smeri.

Tatvina v grajskem kopališču na Bledu.

Dunajčanu, ravnatelju "Prat-inlietgesellschaft", g. Leopoldu Kutserju je bilo ukradeno iz zaklenjene kabine: zlata ročna ura, vredna 5000 kron, zlata tobacnica, 140 gramov težka, vredna 5000 kron in zlat poročni prstan, vreden 2000 kron.

Ukraden dinamik.

Med vožnjo po železnici preko Špilja, Zagreba, Broda in Zenice je bilo ukradenih 1500 dinamičnih kapselnov.

Ker sta prekršila demarkacijsko črto

brez vizuma jugoslovanskega delegata v Trstu, sta bila na policiji.

V četrtek 14. oktobra zjutraj ob 2. uri sta vdrla dva roparja v stanovanje rojaka Mihaela Kos, 1192 Norwood Road. Prepodaj ju je pes, ki je zbudil gospodarja. Mrs. Kos se je tako ustrašila, da je zbolela vsled tega.

V Collinwoodu je umrla Mrs. Ana Markošič, stara 36 let, ko je dala življenje sinčku, ki je ostal pri življenju. Zapustila je še tri otroke.

Starišem Krebelj v Collinwoodu je umrla hčerka, stara 6 in pol leta.

Družini Špeh na 61. cesti je umrl sinček Anton, star 9 mesecev. Starišem Plastič je umrl sinček Milan, star 13 mesecev.

Starišem Baron je umrl sinček Jožek, star 7 mesecev.

Starišem Novak na Bonna Ave. je umrla hčerka Doroteja, stara en mesec.

39letni Karl Koman, stanujoč na 6207 St. Clair Ave., si je prerezal vrat in se nahajal težko ranjen v Mount Sinai bolnišnici. Pred nedavnim časom je bil poskodoval od nekega avtomobila in od tega časa ni bilo z njegovim umom vse v redu. V petek 15. oktobra zgodaj zjutraj je vstal, vzel brivno britve in si prizadel globoke rane na vratu. Nato je šel in poklical ženo, rekoč: "Poglej, kaj so napravili z menoj roparji in mi vrhutega odnesli še ves denar." Poklical so Grdinovo ambulanco, ki ga je odpeljala v bolnico. Je na potu okrevanja.

Akron, Ohio.

Tukaj je z delom vedno slabše. V mestu se nahajajo tovarne za gumijevе obročje, v katerih se je preje delalo noč in dan. Pred par meseci so naznanili, da se nočno delo opusti, radi česar je bilo na stotine delavcev prisiljenih izseliti se ter si drugod iskati zaslužka. Kar jih je ostalo, so delali po 8 ur na dan. Sedaj je naznanila tovarna Goodyear Tire Co., da bo obratovala od sedaj naprej samo 4 dni v tednu in izločevalo na mesto 16,000 samo 12,000 gumijevih koles na teden.

Mlad goljuf.

Jožef R. z Viča je star šele 18 let, toda že je zagrešil pretkano goljufijo. Prišel je k posestniku Ivanu Novaku na lg in mu je pod zvito pretvezo izvil 400 K. rekoč, da naj mu jih posodi za mesarja Antona Škrla na Viču. Škrl seveda ni o celi zadevi ničesar vedel. Mladega nepridiprava je policija prišla in se bo moral pred sodiščem zagovarjati.

Šoferska predznost.

Šofer Ivo Čater iz celjske okolice ima grdo, prepovedano navado, da izpušča, kadar vozi po Ljubljani, gost, smrdljiv dim. V kratkem je bil za dvakrat ovađen policiji in je bil tudi primereno strogo kaznovan.

Iz temnih kotov.

Ivano Oblakovo iz Škofje Loke so dobili detektivni kolodvorske policijske ekspoziture v Ljubljani na prepovedanih potih z Antonom Modicem iz Sevnice pri Novem mestu. Na ekspozituri je kaznoval za to revirni nadzornik Ljubici z osemindesetimi policijskimi zapori, toda zaprli so tudi Antona Modica, ker je Oblakova povedala, da ji je v pijanosti ukradel 300 kron.

Obsojena tatova manufakturnega blaga.

Ljubljanska porota je obsodila Pavla Bana na 5 let in Viktorja Podkrajnika na 2 leti težke ječe. Ban in Podkrajnik sta ukradla tržaški trgovci Ivani Oštr 10 kosov manufakturnega blaga, vrednega 15,000 kron, katero sta spravila pri gostilničarju Josipu Šusteriču v Šiški, ki je sprva hotel kupiti ukradeno manufakturno, toda se je premislil, vsled česar sta tatova prodala ukradeno blago v Zagrebu. Pri razpravi sta priznala, kar sta storila.

Peter Zgaga

Kakšen razloček je med pravimi in nepravimi prijatelji? — me je vprašal pred kratkim neki rojak.

Težko je odgovoriti na to vprašanje, toda poskušal bom vseeno. Pravi prijatelj vidi tvoje napake in tebe opozorja nanje.

Nepravi prijatelj vidi tvoje napake, pa druge opozarja nanje.

Koliko si prizadevajo ljudje, da napravijo iz malih velikih! In še veliko več si prizadevajo, če hočejo iz velikih male napraviti.

Slovenski akademični slikar Gosjak je popravljal slike v neki cerkvi na vzhodu ter poslal župniku naslednji račun:

Sv. Jožefu vtisnil novo lilijo v roko \$12; sv. Katarini glavo v red spravil \$9; sv. Miklavžu jabolka nadomestil \$3; dvema angeloma perotnice popravil \$7; sv. Magdalena primerno obleko preskrbel \$20.

Najbrže je rekla Eva že v paradižu Adamu: — Moj Bog, kaj naj storim, ker nimam nič obleči?

Vsak začetek je težak. Samo ljubiti začetni ni težko. Odpovedati se ljubezni je težje.

Živela je petnajstletna deklica, vsa navihana, dobro razvita ter v vseh ozirih vsposobljena za zakonski stan. Slutila je sicer za kakšno življenje, pravega pojma pa ni imel o njem.

Pa čitaneško oglaš: Krasna knjiga: "Kaj mora vedeti dekle pred poroko?"

Nemudoma je naročila knjigo misleč, da bo lahko tempotom prišla zakonskim skrivnostim na dno. Ali si morete misliti njeno presenečenje, ko je dobila po pošti knjigo "Pridna kuharica".

— Kokoš je pa res čudovita žival — je vzklilnik nekdo.
— Zakaj bi bila čudovita?
— Zato, ker jo človek lahko je pred rojstvom in po smrti.

She is a moonshiner's daughter, but I love her still....

Listnica.

L. M. — Vi pravite, da ste Jugoslovanci, pa nečete živeti pod jugoslovansko vlado. Le pomirite se, prijatelj, kajti niste sami.

G. J. — Steklenico sprejel. Prišrna hvala. Pri pošiljati se vam je pa pripetila mala pomota. Steklenica je bila namerje prazna.

A. A. — Pravite, da vam je huda v glavi ter da potrebujete počitka. Naročite "Edinost" iz Chicago, prečitajte dvakrat in trikrat, pa se boste lahko do smrti odpočili v bližnji norišnici.

J. K. — Kolikor je meni znano, se peča sedaj Mr. Trošt s prodajo podganskih kečice. Podgane redi v onih čevljih, katere je bil pred sedmimi meseci poslal v Jugoslavijo, pa niso prišli dalj kot do Trsta.

L. G. — Da, želišeno zdravilo z rumom je dobro. Rum brez želišnega zdravila je pa po mojih mislih še boljši.

V. Ž. — Ne, motite se, Kolumbi bil oče sedanjega italjanskega kralja. Da, Ljubljana je bila nekoč glavno mesto Slovenije. Če imate dobiti od srbskega konzulata kaj denarja, morate pisati ponj v cirilici. Če pa hočete poslati srbskemu konzulatu kaj denarja, ga lahko pošljete s kitajskim pismom vred.

K. L. — Za dvesto pravih Srbov v Združenih državah imamo tri srbske konzulate, srbsko poslanstvo in srbski dopisni urad ter najmanj petdeset srbskih uradnikov. Za dvestofisoč Slovencev nimamo pri jugoslovanskih uradih v Ameriki niti enega slovenskega vratarja.

nega 15,000 kron, katero sta spravila pri gostilničarju Josipu Šusteriču v Šiški, ki je sprva hotel kupiti ukradeno manufakturno, toda se je premislil, vsled česar sta tatova prodala ukradeno blago v Zagrebu. Pri razpravi sta priznala, kar sta storila.

Jugoslovanska

Ustanovljena l. 1898

Katol. Jednota

Inkorporirana l. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Predsednik:

Podpredsednik:

Častni član:

Skladatelj:

Skladatelj neposrednih darov:

Vrhovni Zbiratelj:

N. JOS. V. GRAHEK, 948 E. Ohio

Street, N. E., Pittsburgh, Pa.

Nadomestil:

ONH GOUZE, N.Y., Minnesota.

ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue M.

So. Chicago, Ill.

VAN VARGA, 6126 Natoma Alley,

Pittsburgh, Pa.

Vse stvari, ki jih je treba dati denarnim poljiteljem naj e poljitelja na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj e poljitelja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejeto novih članov in sploh vse zadeve dika spriskevala se naj poljitelja na vrhovnega nadzvalnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem na adnen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" listu. V glavnici ima okrog \$300,000. (tristotisoč dolarjev). Bolniški podpor, oči, kolodni, in pomirjalni je izplačala še nad poldrugi milijon dolarjev. Jednota teje okrog 8 tisoč rednih članov (ice) in okrog 8 tisoč otrok v Mladinskem oddelku. Društva Jednota se nahajajo po raznih slovenskih nasebinah, kam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitve novih. Kdor želi postati član ali se sprijeti pri tajniški bilježni druktva JSKJ. Za ustanovitve novih društev in za obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko vnašovi s 8 člani ali članicami.

Vse stvari, ki jih je treba dati denarnim poljiteljem naj e poljitelja na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj e poljitelja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejeto novih članov in sploh vse zadeve dika spriskevala se naj poljitelja na vrhovnega nadzvalnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem na adnen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" listu. V glavnici ima okrog \$300,000. (tristotisoč dolarjev). Bolniški podpor, oči, kolodni, in pomirjalni je izplačala še nad poldrugi milijon dolarjev. Jednota teje okrog 8 tisoč rednih članov (ice) in okrog 8 tisoč otrok v Mladinskem oddelku. Društva Jednota se nahajajo po raznih slovenskih nasebinah, kam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitve novih. Kdor želi postati član ali se sprijeti pri tajniški bilježni druktva JSKJ. Za ustanovitve novih društev in za obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko vnašovi s 8 člani ali članicami.

Vse stvari, ki jih je treba dati denarnim poljiteljem naj e poljitelja na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj e poljitelja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejeto novih članov in sploh vse zadeve dika spriskevala se naj poljitelja na vrhovnega nadzvalnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem na adnen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" listu. V glavnici ima okrog \$300,000. (tristotisoč dolarjev). Bolniški podpor, oči, kolodni, in pomirjalni je izplačala še nad poldrugi milijon dolarjev. Jednota teje okrog 8 tisoč rednih članov (ice) in okrog 8 tisoč otrok v Mladinskem oddelku. Društva Jednota se nahajajo po raznih slovenskih nasebinah, kam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitve novih. Kdor želi postati član ali se sprijeti pri tajniški bilježni druktva JSKJ. Za ustanovitve novih društev in za obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko vnašovi s 8 člani ali članicami.

Vse stvari, ki jih je treba dati denarnim poljiteljem naj e poljitelja na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj e poljitelja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejeto novih članov in sploh vse zadeve dika spriskevala se naj poljitelja na vrhovnega nadzvalnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem na adnen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" listu. V glavnici ima okrog \$300,000. (tristotisoč dolarjev). Bolniški podpor, oči, kolodni, in pomirjalni je izplačala še nad poldrugi milijon dolarjev. Jednota teje okrog 8 tisoč rednih članov (ice) in okrog 8 tisoč otrok v Mladinskem oddelku. Društva Jednota se nahajajo po raznih slovenskih nasebinah, kam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitve novih. Kdor želi postati član ali se sprijeti pri tajniški bilježni druktva JSKJ. Za ustanovitve novih društev in za obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko vnašovi s 8 člani ali članicami.

Vse stvari, ki jih je treba dati denarnim poljiteljem naj e poljitelja na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj e poljitelja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejeto novih članov in sploh vse zadeve dika spriskevala se naj poljitelja na vrhovnega nadzvalnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem na adnen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" listu. V glavnici ima okrog \$300,000. (tristotisoč dolarjev). Bolniški podpor, oči, kolodni, in pomirjalni je izplačala še nad poldrugi milijon dolarjev. Jednota teje okrog 8 tisoč rednih članov (ice) in okrog 8 tisoč otrok v Mladinskem oddelku. Društva Jednota se nahajajo po raznih slovenskih nasebinah, kam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitve novih. Kdor želi postati član ali se sprijeti pri tajniški bilježni druktva JSKJ. Za ustanovitve novih društev in za obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko vnašovi s 8 člani ali članicami.

Vse stvari, ki jih je treba dati denarnim poljiteljem naj e poljitelja na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj e poljitelja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejeto novih članov in sploh vse zadeve dika spriskevala se naj poljitelja na vrhovnega nadzvalnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem na adnen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" listu. V glavnici ima okrog \$300,000. (tristotisoč dolarjev). Bolniški podpor, oči, kolodni, in pomirjalni je izplačala še nad poldrugi milijon dolarjev. Jednota teje okrog 8 tisoč rednih članov (ice) in okrog 8 tisoč otrok v Mladinskem oddelku. Društva Jednota se nahajajo po raznih slovenskih nasebinah, kam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitve novih. Kdor želi postati član ali se sprijeti pri tajniški bilježni druktva JSKJ. Za ustanovitve novih društev in za obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko vnašovi s 8 člani ali članicami.

Vse stvari, ki jih je treba dati denarnim poljiteljem naj e poljitelja na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj e poljitelja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejeto novih članov in sploh vse zadeve dika spriskevala se naj poljitelja na vrhovnega nadzvalnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem na adnen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" listu. V glavnici ima okrog \$300,000. (tristotisoč dolarjev). Bolniški podpor, oči, kolodni, in pomirjalni je izplačala še nad poldrugi milijon dolarjev. Jednota teje okrog 8 tisoč rednih članov (ice) in okrog 8 tisoč otrok v Mladinskem oddelku. Društva Jednota se nahajajo po raznih slovenskih nasebinah, kam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitve novih. Kdor želi postati član ali se sprijeti pri tajniški bilježni druktva JSKJ. Za ustanovitve novih društev in za obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko vnašovi s 8 člani ali članicami.

Vse stvari, ki jih je treba dati denarnim poljiteljem naj e poljitelja na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj e poljitelja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejeto novih članov in sploh vse zadeve dika spriskevala se naj poljitelja na vrhovnega nadzvalnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem na adnen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" listu. V glavnici ima okrog \$300,000. (tristotisoč dolarjev). Bolniški podpor, oči, kolodni, in pomirjalni je izplačala še nad poldrugi milijon dolarjev. Jednota teje okrog 8 tisoč rednih članov (ice) in okrog 8 tisoč otrok v Mladinskem oddelku. Društva Jednota se nahajajo po raznih slovenskih nasebinah, kam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitve novih. Kdor želi postati član ali se sprijeti pri tajniški bilježni druktva JSKJ. Za ustanovitve novih dru

Pomen Sibirije.

(Konec.)

Ko se zemlja srednje in južne Sibirije otaja in izgine sneg, zaživi Sibirija na vseh koncih in krajih. Velikanska trgovska cesta, ki pelje skozi srednjo Sibirijo od kitajskih mej tja čez Ural in celo do Nižnega Novgoroda, se napolni s karavanami malih in velikih trgovcev. Ta velikanska cesta, ki meri od Jakutska do Moskve 9000 ruskih verst (1 vrsta nekaj več od 1 kilometra), vodi skozi najgostejše jelkine in smrekove gozde. 20-25 verst oddaljene stoje stacije, kjer lahko izmenjate potnik in trgovce brez velike zamude opesane konje in tovarno živino s čilo in opočilo. Za živino se plača od ruske vlade natanko določena taksa poldruga kopejke za vrsto. (1 kopejka pol ameriškega centa.) Le vsled te tako skrbno urejene ceste je mogoče sibirskemu kurirju pridržati iz Irkutska v Petrograd v 18. dneh. Ta cesta, takozvani "sibirski trakt", prične v Kijahu na kitajski meji ter gre skozi Irkutsk, Krasnojarsk, Ačinsk, Tomsk, Kolyvan, Omsk, Tyukalinsk, Isim, Jalutorovsk in Tjumen do Jekaterinska; tu se razkolje v več pogan, kojih najvažnejše drže v Moskvu, Petrograd in Nižnji Novgorod. A mimo te glavne, dejali bi državne ceste, jih je še mnogo manjših, ki teko ali z njo vstrije, ali pa se odklanjajo od nje proti jugu in severu; najpoglavitejša je ona, ki drži iz Tobolska in Omske v Sempalatinsk in od tod v centralno Azijo.

Za sibirski promet najvažnejše rusko mesto je Nižnji Novgorod. (Gorod v rusčini pomeni mesto; torej Novgorod: Novomesto.) Tu se shajajo od 15. julija do 15. avgusta trgovci od vseh krajev evropskega in azijskega sveta. Mesto je precej veliko, vendar ne eno največjih, a ta čas pride čez pol milijona ljudstva skupaj; večkrat jih pride celo eden milijon. Ni ga evropskega izdelka, ki bi ga v Nižnjem Novgorodu ne našel. S čimur ti lahko na Dunaju, v Parizu ali na velikanskem sejmu v Lipskem (Leipzig) postrežejo, po tem smeš tudi v Nižnjem Novgorodu vprašati, a mimo tega tudi po izdelkih, ki jih ne nahajaš nikjer drugod na kakem drugem trgovišču. Tu je velikanska razstava azijskih predelkov, med katerimi zavzemajo sibirski prvo mesto. Po končanem sejmu se razlijo trgovci z evropskim blagom obloženi na vse strani azijskega sveta. Vsa trgovina pa se največkrat oddaja na up. Prodajalec kupa največkrat celo ne pozna; blago mu izroči zgolj na moško besedo, zlasti rado se daje blago manjšim trgovcem, ki ga razprodajo potem po vsej Sibiriji celo tja do njenih najskrajnejših mej. Blago se je sicer oddalo le na up, a prodajalec si je popolnoma svest, da se bosta s kupecem k letu osorej ali vsaj drugo leto gotovo videla in poravnala račun. Redkokdaj se čuje na novgorodskem sejmu, da pričakujejo prodajalci zastonj tega ali onega dolžnika. Če ga ni, so ga gotovo medtem kje v Sibiriji ali centralne Aziji potolkli ter mu blago odvzeli, kajti sibirski kupec ne pozna nepoštenosti. Ta lastnost ruskih državljanov je za razvoj trgovstva neprecenljive vrednosti ter mu bo še pripomogla do visoke stopinje, kadar bodo Rusi Sibirijo prepregli z železnicami in kanali (prekop).

Za Sibirijo skoro ravno tako važen sejm se vrši tudi v Omsku, torej že na sibirskih tleh. Največ se prinaša semkaj kozhrovine, a po trgovski poti, ki pelje po sredi Sibirije, se je dovedlo tudi veliko kitajskega in japonskega blaga. Tu sem se prinašajo pridelki iz Buhare, Kokanda, Hiva, Taškenta in drugih turkستانskih krajev. Omsk je središče zapadnega sibirskega trgovstva. Za njegovo živatnost pač ni treba boljšega dokaza, kakor onih 50.000 voz, ki se jih pripelje leto za letom skozi Tjumen; toliko ali še več blaga pa se zvozi tudi mimo na konjih in velblodih. Od tod se vleče zelo obiskovana pot do Bajkalskega jezera in naprej proti Jakutsku, središču vzhodnega sibirskega trgovstva. Dasi je tudi Jakutsk najhujši kraj na zemlji, kjer celo živo srebro v toplomeru za več tednov zamrzne, vendar se vnaprejo določeno časa kar živo trgovstvo. Prodajalci in kupec se obračunajo. Od leta 1871. je na-

po večjem le lovski in ribiški narodici, Čukči, Tunguti, Jakuti itd., ki denarja skoro ne poznajo in svoje blago le zamenjavajo. Kadar je lov z ribami in kozhrovino končan, otvore svoja živinčeta in jih ženo proti Jakutsku, kjer se prodaja in kupuje v prvi vrsti kozhrovina in ribe, mimo tega tudi slonova kost, ribje olje, dlaka morskih sesalk, čaj, ki ga posebno sibirski narodi ljubijo, tobak in Kitajskega ali iz Evrope dovedena železnina za hišne in lovske potrebe.

Celo ob bregovih Ledenege morja se razvijajo leto za letom sijajni sejmi; med njimi najvažnejši je oni v Ostrovnoju, ki leži že onstran polarnega kroga. Ostrovnoju ni sicer dosti obljuben, a o sejskem času je v tem kraju polno življenja, in Sibirci zamenjujejo svoje blago za evropsko. Tem potom priroma blago iz francoskih, angleških, nemških in ruskih tovarnih tja do Behringovega morja. Sejmi se vrše tu po čim, ker se ta čas blago na saneh laže in urneje prevaža kakor poleti, ko je ta svet ves z lužami napolnjen. Za prevažanje blaga so mimo severnih ledenih pasov vprege najvažnejše; štirje kamatijski psi zamorejo vleči na saneh 2-3 stote ter predirjati v enem dnevu 8-10 milj. Pred tako pasjo vprego teče navadno par nevpriženih psov, morebiti zato, da vžigata pogum svojim za njima dirajočim drugom. Pes in človek sta si na takem potu celo dobra pajdaša. Kadar začno tuliti oni grozoviti burani (snežni viharji) preko sibirskih ravnin, poležejo ljudje in psi po snegu ter drug drugega grejejo. V onih sibirskih krajih, kjer se vrši trgovstvo po letu, je konj, na jugu v kirgiški stepi pa velblod najvažnejši faktor za razpečevanje blaga. Kjer potujejo trgovci skozi pokrajine divjih in surovih, zgolj ob plenu živčnih narodov, zbirajo se v karavane, da skupno odbijajo sovražne napade. Na čelu so jim takozvani promišljeniki. Že beseda sama razjasni njihov posel. Promišljeniki so krepki, zvedeni in premeteni ljudje, ki se ne ustrašijo nobene nevarnosti. Medtem ko trgovina počiva, se klatijo po gozdih ali ob rekah za divjačino in ribami; kajti v malo obljubljenih krajih Sibirije, kjer ni večjih po 100 milj daleč niti najmanjše vasice, je treba pot dobro poznati. Ti promišljeniki se smejo staviti z ameriškim traperji v eno vrsto, ki delajo omiki pot v nepoznane in nepremerne kraje.

Z bistrim očesom so Rusi spoznali veljavo Sibirije in pomen, ki ga bo v kratkem zadobila za razvoj človečanstva, ter napenjajo vse svoje moči, da vzdignejo velikanske zaklade, s katerimi je narava blagoslovila Sibirijo. Z radodarnostjo ponujajo trgovcem in kmetskim naseljenikom zemlje, kolikor je potrebujejo. Za stavljanje trgovskih hiš bazarov in tovarnen pošiljajo Rusi podjetnikom celo delavce brezplačno. Pomagajo pri nakladanju in razkladanju blaga trgovcem. Oni, ki se hočejo v vzhodni Sibiriji naseliti, zlasti ob rodovitnem Amuru, so davkov prosti, in nikoli jih ne zadene kakršna državljanska teža. (To je bilo še pred leti; kako bo sedaj pod boljševiško vlado, se seveda še ne ve.) "Tu žive ljudje prijetneje, kakor v marsikaterem mestu naše blagoslovljene Nemčije", pravi Lindorff.

V povzdigu sibirskega prometa se je uravnil oni gori omenjeni "sibirski trakt", po katerem dirja redna pošta, ki obišče vse kraje, po katerih so postavljene ruske posadke. Pričenja se takoj na kitajski meji. V ruskem ministristvu so se že dolgo let pečali z izdelanjem načrtov za zgradbo velike sibirske železnice, katero delo se je končeno po mnogih letih tudi uresničilo. Ta progla pelje iz daljnega Vladivostoka v Moskvu in Petrograd; od tu ima zvezo z Varšavo, Dunajem, Berlinom in Parizom ter od tu preko Canala la Manche z Londonom, na daljnem vzhodu spet s Kitajsko, Korejo in Japonsko. Goyorilo se je že tudi o zvezi z Alasko. Tako je obvezana zemlja na severu z velikanskim železniškim obročem, kjer bo za angleško trgovino hud udarec, a obenem se odpre počasi tudi Sibiriji pot za evropsko in azijsko trgovstvo. Prodajalci in kupec se obračunajo. Od leta 1871. je na-

Politične stranke v Jugoslaviji.

Pod besedo politika je razumeti toliko kot nekako "državno modrost" v delu za obči blagor, tedaj dobro urejanje in vodstvo vseh panog državne in deželne uprave. Jugoslavijo upravljajo sedaj na rodno predstavništvo (ki snuje zakone, odloča v davčnih, splošno-gospodarskih, trgovinskih, carinskih, prosvetnih, verskih, obrtnih, vojni in raznih drugih zadevah), dalje ministrstva, deželne vlade in njim podrejeni uradi. Ta oblastva imenujejo "politično oblast".

Politika, bodisi splošna, t. j. državna, bodisi deželna, oziroma občinska, zadeva vsakega posameznika zasebno in gospodarsko življenje, vsled česar je torej vsakdo iz svoje lastne koristi dolžan, da se briga za politiko. Politična stranka je skupina državljanov, kateri si sestavijo gotova načela, ki jih hočejo uresničiti. Ta načela so sestavljena iz zahtev, želj in dobrih misli strankinih pristašev. Danes imajo najboljša načela stranke, ki so stanovskega značaja, kakor n. p. kmetijske stranke za kmetijske zadeve, delavske stranke za delavske zadeve, meščanske stranke pa za zadeve meščanov.

Stranke, ki hočejo spraviti zahteve kmetov, delavcev, meščanov in dr. pod enim ključkom v sklad, so za nič in so podobne početju človeka, ki hoče lepo mirno v košaro spraviti ogenj in vodo ter ne verjame, da voda iz košare izteče, ogenj pa košaro nupelji.

V Sloveniji so:

- 1.) Stare stranke: Slovenska ljudska stranka ali klerikalna stranka ali SLS; Jugoslovanska demokratska stranka ali liberalna stranka ali JDS;
- 2.) Nove stranke: Samostalna kmetijska stranka ali SKS; Narodno-socialna stranka ali NSS; Komunistična stranka ali KS.

Na Hrvaškem so:

- 1.) Stare stranke: Jugoslovanska demokratska stranka; Jugoslovanska socialno-demokratska stranka; Hrvatska pučka stranka; Narodna stranka (ali Narodni klub); Seljačka stranka (Radičeva).
- 2.) Nove stranke: Seljački Savez (kakor naša SKS); Komunistična stranka; Židovska stranka.

V Srbiji so:

- 1.) Stare stranke: Radikalna stranka; Samostalna stranka (republikanci); Napredna stranka; Nacionalna (prej liberalna) stranka; Socialno-demokratska stranka;
- 2.) Nove stranke: Savez zemljoradnikov (kakor naša SKS), h kateremu se priključuje Petrograd s Pekingom na peljan po vsej Sibiriji brzojav, ki Kitajskem. Leta 1874. se je v Sibiriji uvedla splošna bramborska dolžnost. Za poznavanje sibirske geografije so potrošili Rusi vsako leto velikanske svote. V bližnji prihodnosti bo Sibirija najvažnejša kulturna dežela, za človečanski razvoj tolikoakega pomena, kakor so sedaj Združene države; kajti Sibirija ima tako svetovno lego, da je ne moremo nikoli previsek ceniti. V zemeljskem organizmu bo postala velika žila, po kateri se bo v Petrograd in Moskvu stekal sok bogastva skoro polovice sveta; zakaj proti jugu in severu bodo švigali od glavne železniške proge vlaki na vse strani, in vsa pota, ki vodijo v srednjo Azijo, bo lahko nadzorovala. Rusija bo potegnila skoro polovico Azije za seboj v človečanski razvoj, približevala z una vitlim mečem puščave in stepe omiki in napredku ter dosegla tem potom od usode določeno jejo častno mesto prvega najslavnejšega naroda na svetu. Bog daj, da bi se sedanje razmere v Rusiji uravnale in da bi čim prej nastal toli zaželjeni mir!

IMATE GLAVOBOL? TUKAJ JE ODPOMOČ

Glavoboli nastajajo lahko od prenapenjanja možganov, nervoznosti, prenapenjanja oči, zaprtja, dispepsije, žolčavosti, prehlada ali katarja, vsled gotovih ekscesov in mnogih drugih vzrokov, toda v vseh slučajih se vam nudi hitra odpomoč v

SEVEROVH TABLETTH proti Glavobolu in Neuralgiji SEVERA'S TABLETS FOR HEADACHE AND NEURALGIA.

Vzamejo se zelo lahko, so neškodljivi in niso neprijetni. Lahko jih vzamete in grčite takoj po svojem poslu. Zavoj s 15 tablet 25 centov. Dobite jih pri svojem lekarju.

W. F. Severa Co.
Cedar Rapids, Ia.

čujejo samostojni kmetje tudi iz slovenska vlada na Dunaj 15.000 Bosne in Dalmacije; Savez seljaka; Komunistična stranka. Stare stranke so na podstavi njih prejšnje moči, odnosno kerapromisov, zastopane v začasnem narodnem predstavništvu (brez izvoljenih poslancev) in v vladah, nove stranke pa do volitev ne bodo zastopane niti v parlamentu, niti v osrednji vladi, niti v pokrajinskih vladah. Starim strankam seveda te nove stranke niso dobrodošle, ker jim bodo pri volitvah vzele moč iz rok.

Razne vesti.

Statistika o avstrijskih zverstvih v Srbiji.

Švicarski profesor dr. Reiss, ki se je bavil s preiskavo avstrijskih zločinov v Srbiji, je končal svojo statistiko, ki je silno žalostna pa jako zanimiva. V podrimskem okrogu je samo v dveh občinah umorjenih 1300 oseb (994 moških in 306 žensk), ranjenih 116, izginilo jih je 562. Od otrok pod deset letom je bilo umorjenih 87, ranjenih 15, izginilo 20. Pri železniški postaji v Lešnici je bilo ustreljenih 109 ose b v starosti od 8-80 let. Najprvo so jim Avstrijci izkopavali jamo dolgo 20m in široko 3 m, potem so jih postrelili s strojnimi puškami in nekatero so zakrili z zemljo še predno so izdihili. Reiss dokazuje, da so Avstrijci žrtvam parali tebuht, zažgali jih, obešali na kolce in mučili do smrti, lomili roke in noge, izbadali oči in odrezali spolne ude. Dogodilo se je celo to, da so triletno žensko otroče vrgli svinjam, ki so otroče požrle. Največ zverstev se je pripetilo v časn, ko je stal na čelu avstroogrške armadi slovit general Potiorek.

Italijansko časopisje o Sonnino-vi brzojavki.

Razni italijanski listi pišejo ko mentarje k Sonnino-vi brzojavki. V "Tribuni" izjavi Rastignac, da je Sonnino mislil na vse in tako razdeljeval obal. Reko je prisodil Hrvatski v času, ko ni bilo Jugoslovije in ne more se torej dati Jugoslaviji tega, kar se je določilo Hrvatski. "Corriere d' Italia" pravi, da je krfski pakt provzročil italijanski-jugoslovanski spor na Jadranu. Danes se jadranski problem ne more rešiti drugače kakor ako se obe stranke direktno interesirani, zblizata koncilijantnega duha. Italija ne kaže sovarstva Jugoslaviji, treba da zmernosti v Beogradu in upa, da italijanska vlada ob solidarnosti zaveznikov bo vzela Beogradu iluzijo, da bo mogel nadaljevati dosedanje politiko v tem vprašanju. Vlada naj prizna reško regentstvo in opusti blokado Reke, mesta, polnega vdanosti in mučeništva, in naj opusti tudi skoro dve leti trajajočo politiko proti D'Annunziju, ki je "forza della nostra guerra". Italijanski listi bi radi izbrisali vtisk, ki ga nudi Sonnino-vi brzojavka glede Reke baš v sedanjem času, ko nari D'Annunzio in z njim Italija s "kvarnerskim regentstvom".

Trgovinska pogodba.

Jugoslavija in Avstrija sta sklenili trgovinsko pogodbo na isti osnovi, kakor sta sklenili trgovinsko pogodbo Italija in Avstrija. Po tem sporazumu pošlje jugo-

Kje je MIROSLAV VERČ, doma iz Meré pri Sežani? V Združenih državah biva približno 14 let. Pred enim letom se je nahajal nekje v Clevelandu, Ohio. Prosim ga, da se oglasi, ali pa če kdo ve za njegov naslov, naj ga opozori, da ima pismo pri uredništvu tega lista. Moj naslov je: Frank Kariz, Merče Štev. 14, pošta Sežana, Venezia Giulia, via Italia.

(20-23-10)

Kako postane-te bogati.

Na razpolago vam je velik zaklad, če sežete po njem — izobrazba. V Ameriki morate znati angleščino, da lahko rečete, da ste izobraženi. Pohajajte angleške večerne šole. Pri učenju vam bo velik pri-pomoček Angleško-slovenski besednjak, ki vsebuje 25.000 angleških besed tolmačenih na slovensko. Označena je slovenska izgovarjava s slovenskimi črkami. Vsaka hiša bi morala imeti en izvod. Naročite ga na ta naslov:

Dr. F. J. Kern
6202 St. Clair Avenue
CLEVELAND, OHIO.

Istotam lahko naročite Zorn-manove pesmi za \$125. Pošljite denar naprej, ker po poštnem povzetju več stane in se pošiljatev zakasni.

SLADKI MOŠT

se dobi v
GOSTILNI ZAGREB
lastnik Egi.
434 East 84 Street
NEW YORK, N. Y.

KILO je ozdravil

Ko sem pred par leti vdirgoval tetak zaob, sem jako počil. Zdravniki so mi rekli, da je moje edino upanje operacija. Pasovi se niso dobro obnesli. Konečno sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravelo. Mislila so leta in kila se ni nikdar povrnila. Servano opravilam težko delo kot mizar. Nisem bil operiran nisem izgubil časa, nisem imel stitnosti. Jaz nimam ničesar napredaj toda vam natančno povem, kako se lahko ozdravi brez operacije, če pišete meni, Evgeniu M. Priblenti, mizarju, 766 G. Marcelin Avenue, Manhattan, N. J. Najboljše je, da iščete to vest ter jo pokažete drugim, ki so počeni. Ohranili boste življenje, ali pa se vrnite v svoj svetovni kiro ter skrb in strah pred operacijo.

ZAKAJ TRPETI?

Revmatizem, nevralgije in boletine v mišicah so hitro odpravljene s primerno uporabo

↓ PAIN-EXPELLERJA ↓
Tvorilca znamenja reg v pat. ur. Zdr. dr. Glejte, da dobite pristnega — slavnega že več kot 50 let. Zadržite SIDRO tvorilca znamenja.

Smrtno nevarna poškodba.

V ljubljansko bolnišnico so pripeljali s Klance pri Vačah 46letno Frančiško Arbelj, ki se je baje ranila sama z nožem po glavi. Poškodba je smrtno nevarna.

KRETANJE PARNIKOV

KEDAJ PREBLIŽNO ODPLUJEJO IZ NEW YORKA.

CANOPIC	26. okt.	Genoa
ROCHAMBEAU	28. okt.	Havre
MAURETANIA	28. okt.	Cherbourg
LA SAVOIE	30. okt.	Havre
RE D'ITALIA	30. okt.	Genoa
PHILADELPHIA	30. okt.	Cherbourg
AQUITANIA	2. nov.	Cherbourg
PRES. WILSON	3. novembra	Trst
FRANCE	3. nov.	Havre
PESARO	6. nov.	Genoa
PANNONIA	9. nov.	Trst
CRETIC	9. nov.	Genoa
IMPERATOR	11. nov.	Cherbourg
LA LORRAINE	13. nov.	Havre
BELVEDERE	18. nov.	Trst
LA TOURNAINE	20. nov.	Havre
ARGENTINA	3. dec.	Trst
PRES. WILSON	22. dec.	Trst

Glejte cen za vozne natke in vse druge pojavnice, čimprej se na tvrdko

FRANK SAKSER
82 Cortlandt St. New York

LLOYD SABAUDO 3 State Street New York

Prihodnje odplutje iz New Yorka par-nik na 2 vikna RE D'ITALIA

20. oktobra

Izdajajo se direktni vozni listi do vseh glavnih mest v Jugoslaviji.

Brezplačno vino potnikom 3. razreda.

Kdor želi pred Božičem in Novim letom dospeti v Jugoslavijo in potovati na Trst, priporočamo sledeče brzoparnike:

- "PRESIDENT WILSON" odpluje 3. novembra. Cena za III. razred do Trsta \$130.00.
- "PESARO" odpluje 6. novembra. Cena za III. razred do Trsta \$98.50.
- "PANNONIA" odpluje 9. novembra. Cena za III. razred do Trsta \$130.00.
- "BELVEDERE" odpluje 18. novembra. Cena za III. razred do Trsta \$125.00.
- "ARGENTINA" odpluje 3. decembra. Cena za III. razred do Trsta \$125.00.

Pri navedenih cenah je všteta svota za vojni davek.

Na vseh navedenih parnikih, je dobiti tudi prostor za II. razred za nizko ceno.

Za vsa pojasnila se obrnite in pišite na znano in zanesljivo tvrdko:

FRANK SAKSER 82 Cortlandt Street NEW YORK CITY

Cunard Line "Pannonia"

odpluje 9. NOVEMBRA
v Dubrovnik in Trst.

Cena za tretji razred:
naravnost v Dubrovnik in Trst \$125
in \$5.00 vojnega davka.
Oglasite se pri najbližnjem Cunard agentu.

Cunard Line Parnik "Saxonia"

odpluje 30. oktobra
naravnost v Hamburg.

Kabine po \$180.00
Tretji razred naravnost v Hamburg \$125.00
Oderburg preko Hamburga \$129.20
in \$5. vojnega davka.
Vprašajte pri najbližnjem Cunard agentu.

CUNARD LINE

Hamburg in Gdansk
preko Angleške.

Parnik MAURETANIA 28. oktobra
Parnik AQUITANIA 2. novembra

Cena za tretji razred:
Hamburg \$125.00
Gdansk \$135.00
in \$5.00 vojnega davka.
Oglasite se pri najbližnjem CUNARD agentu.

BOJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJ-
VEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

